

II განსი ქართულ ენასა და ლიტერატურაში

2007

ინსტრუქცია

ყურადღებით გაეცანით საგამოცდო ტესტის ბუკლეტს და შეავსეთ პასუხების ფურცელი.

**გაითვალისწინეთ, გასწორდება მხოლოდ პასუხების ფურცელი!
პასუხების ფურცლის გაკეცვა დაუშვებელია!**

მხედველობაში არ მიიღება საგამოცდო ტესტის ბუკლეტში ჩაწერილი (ან შემოსახული) პასუხები! ბუკლეტი შეგიძლიათ გამოიყენოთ მხოლოდ შავი სამუშაოსათვის!

ყურადღებით გაეცანით ტესტის ყოველი დავალების პირობას და ისე შეავსეთ პასუხების ფურცელი. წერეთ გარკვევით, იმყოფინეთ პასუხისათვის განკუთვნილი ადგილი.

თუ კითხვას **არ ახლავს** აკრძალვა – ციტირება დაუშვებელია – შეგიძლიათ უპასუხოთ ციტატით.

ზოგი დავალების შესასრულებლად საჭიროა სწორი პასუხის შემოსახვა. ასეთ შემთხვევებში გადასწორება **არ შეიძლება!**

იმ შემთხვევაში, როდესაც პასუხი იწერება სიტყვიერად, შეცდომა შეგიძლიათ გადახაზოთ და გვერდით (ან ზემოთ) დაწეროთ სწორი პასუხი.

სამი წერითი დავალებიდან აირჩიეთ და შეასრულეთ მხოლოდ ერთი. შეგიძლიათ ნაშრომი ტესტის ბუკლეტში ჯერ შავად დაწეროთ, შემდეგ კი გადაათეთროთ პასუხების ფურცელში.

არსად მიუთითოთ თქვენი სახელი და გვარი. ის ნაშრომი, რომელზეც მითითებული იქნება აბიტურიენტის სახელი და/ან გვარი, ან პიროვნების იდენტიფიკაციის სხვა საშუალება (მაგალითად, მეტსახელი), **არ გასწორდება!**

ტესტის შესასრულებლად გეძლევათ 3 საათი და 30 წუთი.

გისურვებთ წარმატებას!

I ქართული ენა

(4) 1. შემოსახეთ იმ ოთხი წინადადების რიგითი ნომრები, რომლებშიც დაშვებულია მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული შეცდომები. (გაითვალისწინეთ, ქულა დაგაკლდებათ ყოველი ზედმეტად შემოსახული პასუხის გამოც)

1. ეგვიპტის მეფე პტოლემეოს პირველმა თავისი დროის ყველა გამოჩენილ მეცნიერს ალექსანდრიაში მოუყარა თავი. 2. მათ განსაცვიფრებელი აღმოჩენებითა და გამოგონებებით შეძლეს მნიშვნელოვნად განევითარებიათ მეცნიერების სხვადასხვა დარგი. 3. მაგალითად, შესანიშნავმა გეოგრაფმა და მათემატიკოსმა ერატოსთენემ გადაწყვიტა აელწერა დედამიწა და შეედგინა რუკები. 4. მან გამოიანგარიშა დედამიწის როგორც ზედაპირის ფართობი, ისე მისი დიამეტრი და მსოფლოდ უმნიშვნელო შეცდომები დაუშვა. 5. მეცნიერებისა და ტექნიკის უდიდეს მიღწევად ალექსანდრიის შუქურა ითვლება. 6. ეს იყო 120 მეტრი სიმაღლის კოშკი, რომლის გუმბათში ჩაუქრობელი ცეცხლი ენთო. 7. ცეცხლის შუქი ლითონის სარკეებით ძლიერდებოდა და მეზღვაურთათვის შორიდანვე თვალში იყო საცემი. 8. სარკეების სისტემა სხვა პრობლემასაც წყვიტავდა, კერძოდ, მისი საშუალებით აკონტროლებდნენ ზღვის სივრცეს. 9. მეთვალყურეებს გემების შემწევა მანამ შეეძლოთ, სანამ ისინი ქალაქს მიუახლოვდებოდნენ.

(10) 2. მოცემულ ტექსტში დაშვებულია მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული შეცდომები. თხს სტრიქონში შეცდომა არ არის, ქვესში კი თითო-თითო შეცდომაა. სტრიქონის ნომრის გასწვრივ მოცემულ ხაზებზე დაწერეთ თითოეული ეს სიტყვა სწორი ფორმით; თუ შეცდომა არ არის, გააკეთეთ აღნიშვნა ✓.

ნიმუში: 0 განსაკუთრებული მღებარეობის გამო დმანისის, როგორც სტრატეგიული 0 პუნქტის, მნიშვნელობა სულ უფრო იზრდებოდა და მე-IX საუკუნეში იგი 1 უკვე ქალაქი გახდა. არაბობის დროს აქ ცოტა ხანით ამირაც კი მჯდარა. 2 1123 წელს დიდგორის ომში გამარჯვებულმა დავით აღმაშენებელმა მალე 3 თბილისთან ერთად დმანისიც გაათავისუფლა. საუკუნეების განმავლობაში 4 ქალაქს მრავალი გასაჭირი უნახია, მაგრამ ყველაზე მძიმე მდგომარეობაში 5 იგი თემურლენგის შემოსევებისას აღმოჩნდა. მტრის სასტიკი ჯარი სწავდა 6 და ანადგურებდა ყველაფერს. მეთვრამეტე საუკუნეში დმანისს ხან და ხან 7 ლეკები ესხმოდნენ თავს. მას არც ოსმალოთა და არც სპარსელთა რბევა 8 მოკლებია. მტრების განუწყვეტელი შემოტევების გამო დმანისი საუკუნის 9 ბოლოს თითქმის მთლიანათ დაცლილა მოსახლეობისაგან და ნანგრევებად 10 ქცეულა. ნაქალაქარი დღესაც საოცარ შთაბეჭდილებას ახდენს მნახველზე.

ნიმუში: 0 ---- ✓ ----
0 --- IX ---

- (1) 3. დაწერეთ ნაცვალსახელი შენი შესაბამისი ფორმით.
... შესახებ ბევრი კარგი რამ მსმენია.
- (1) 4. გაასწორეთ სინტაქსური შეცდომა და ისე გადაწერეთ წინადადება.
აუქციონზე გამოიტანეს ორი ხელნაწერი, რომელიც კულტურის სამინისტრომ შეიძინა.
- (1) 5. რომელი სიტყვაა გამოტოვებული? (სწორი პასუხი შემოსახეთ)
ხომ ვამბობდი, დღის ბოლომდე ამინდი არ
ა) შეიცვლება-თქო; ბ) შეიცვლება-მეთქი; გ) შეიცვლებაო.
- (1) 6. დაწერეთ არსებითი სახელი ბალახი შესაბამისი თანდებულებიანი ფორმით.
ეკოლოგიურად სუფთა საღებავებს . . . ამზადებენ.
- (1) 7. გაასწორეთ სინტაქსური შეცდომა და ისე გადაწერეთ წინადადება.
კომპოზიტორმა, რომელმაც ფილმისათვის მუსიკა დაწერა, ფესტივალზე მიიწვიეს.
- (1) 8. გაასწორეთ სინტაქსური შეცდომა და ისე გადაწერეთ წინადადება.
ასოციაციის დამფუძნებლები დვაწლმოსილი მეცნიერებია.
- (4) 9. შემოსახეთ იმ ოთხი წინადადების რიგითი ნომრები, რომლებშიც დაშვებულია სინტაქსური შეცდომები. (გაითვალისწინეთ, ქულა დაგაკლდებათ ყოველი ზედმეტად შემოსახული პასუხის გამოც)

1. კათალიკოს-პატრიარქი კირიონ II, ერისკაცობაში გიორგი საძაგლიშვილი, დაიბადა 1855 წელს.
2. კიევის სასულიერო აკადემიის დასრულების შემდეგ იგი სამშობლოში დაბრუნდა და რამდენიმე ქალაქებში ეწეოდა პედაგოგიურ საქმიანობას. 3. ამასთან ერთად, კირიონი ქართულ სიწმინდეებსაც აგროვებდა, რადგან მომავალი თაობებისათვის შემოენახა ისინი. 4. ამ გზით მან არაერთი სიძველე იხსნა განადგურებიდან. 5. იგი ძალ-ღონეს არ იშურებდა ქართული კულტურის პოპულარიზაციისათვის. 6. ქართულ-რუსულ ურთიერთობებს ეძღვნება მისი ნაშრომი, რამაც დიდი ინტერესი გამოიწვია რუსეთში. 7. კირიონი თავდაუზოგავად იბრძოდა ქართული ეკლესიის დამოუკიდებლობის აღსადგენად. 8. 1917 წელს, როდესაც ქართული ეკლესიის ავტოკეფალია გამოცხადდა, საგანგებო საეკლესიო კრებამ იგი კათალიკოს-პატრიარქად აირჩია. 9. 1918 წლის 26 ივნისს კირიონ II ვერაგულად მოკლეს.

(4) 10. **შემოხაზეთ ის ოთხი ციფრი, რომელთა ადგილას გამოტოვებულია სასვენი ნიშნები.** (გაითვალისწინეთ, ქულა დაგაკლდებათ ყოველი ზედმეტად შემოხაზული პასუხის გამოც)

აღრიცხვის მსგავსი სისტემები(1) ერთმანეთისაგან დამოუკიდებლად(2) გაჩნდა უძველეს შუამდინარეთში(3) მაიას ტომსა და ინდოეთში. მაიას ტომის ინდიელები(4) ციფრების აღმნიშვნელ სიმბოლოებად წერტილსა და ხაზს იყენებდნენ. ერთს(5) ისინი წერტილით გამოსახავდნენ(6) ხუთს(7) ჰორიზონტალური ხაზით. ამ სისტემაში უკვე ნულის ნიშანიც არსებობდა(8) რომელსაც დახუჭული თვალის ფორმა ჰქონდა. საჭირო რიცხვის მისაღებად(9) ინდიელები შეკრების პრინციპს იყენებდნენ და სიმბოლოებს სვეტებად წერდნენ.

(1) 11. **გაასწორეთ სტილისტური ხარვეზი და ისე გადაწერეთ წინადადება** (წინადადების შინაარსი არ შეცვალოთ).

თანამშრომლების შერჩევა ტესტირების შედეგების მიხედვით მოახდინეს.

(1) 12. **უდაბური ტყე არის:**

ა) უსიერი; ბ) უშვერი; გ) უხიაგი. (სწორი პასუხი შემოხაზეთ)

(1) 13. **რომელი სიტყვაა გამოტოვებული: ცნებებად თუ მცნებებად?**

კანონიერება და სამართლიანობა იდენტურ . . . მოიაზრება.

(1) 14. **რომელი სიტყვაა გამოტოვებული?**

. . . წლის განმავლობაში ეს პრობლემა მოუგვარებელი იყო.

ა) ბევრი; ბ) მრავალი; გ) უთვალავი. (სწორი პასუხი შემოხაზეთ)

(1) 15. **რას ნიშნავს სიტყვათა მყარი შეხამება – წყლიდან მშრალი გამოვიდა?**

ა) თავი არავის დააჩაგვრინა; ბ) თავი მოხერხებულად დაიძვრინა; გ) თავისი უპირატესობა დაამტკიცა. (სწორი პასუხი შემოხაზეთ)

(1) 16. **შემოხაზეთ მართებული შესიტყვება:**

ა) დადი დაასვა; ბ) დადი დაატყო; გ) კვალი დაასვა.

(3) 17. **შემოხაზეთ იმ სამი წინადადების რიგითი ნომრები, რომლებშიც სტილისტური ხარვეზები გვხვდება.** (გაითვალისწინეთ, ქულა დაგაკლდებათ ყოველი ზედმეტად შემოხაზული პასუხის გამოც)

1. მოსახლეობის ზრდის გამო საჭირო გახდა ქალაქების უზრუნველყოფა სწრაფი სატრანსპორტო საშუალებებით. 2. ამ საკითხთან მიმართებაში ინტერესი საქართველოშიც გაჩნდა. 3. პირველი საქალაქო სარელსო ტრანსპორტი თბილისის ქუჩებში მეცხრამეტე საუკუნის ოთხმოციან წლებში ამოქმედდა. 4. ცხენიანი ტრამვაის, ე. წ. „კონკის“, მგზავრები პატარა ღია ვაგონებით მგზავრობდნენ. 5. ტრამვაის გაჩერება კონდუქტორის ნება-სურვილზე იყო დამოკიდებული. 6. ახალი ტრანსპორტი უცხოელი კაპიტალისტების მოგების წყაროდ იქცა. 7. მოგვიანებით ადგილი ჰქონდა ცხენიანი ტრამვაის შეცვლას ელექტრონულით, თუმცა, 1910 წლამდე იგი ჯერ კიდევ მოძრაობდა თბილისში.

(3) 18.

ტექსტში გამოტოვებულია რამდენიმე სიტყვა. ქვემოთ მოცემული ვარიანტებიდან შეარჩიეთ კონტექსტისათვის უფრო შესაფერისი. (სწორი პასუხი შემოხაზეთ)
--

სატურნი თავისი რგოლით ყველაზე საოცარი პლანეტაა მზის სისტემაში. პირველად გალილეიმ აღმოაჩინა, რომ იგი რაღაცით იყო გარშემორტყმული. როგორც (1) . . . დაკვირვებების შედეგად დადასტურდა, ეს არის სამი დამოუკიდებელი რგოლი, რომლებიც პლანეტას არსად არ

ეხება. სატურნს (2) . . . თავისებურებანი ახასიათებს. მას მზის სხივები დედამიწასთან შედარებით 90-ჯერ უფრო (3) . . . ანათებს.

1.	ა) ხანგადასული;	ბ) ხანგრძლივი;	გ) ხანდაზმული.
2.	ა) განსაკუთრებული;	ბ) რჩეული;	გ) საგანგებო.
3.	ა) იოლად;	ბ) მსუბუქად;	გ) სუსტად.

II. წაკითხვის გააზრება

წაკითხეთ ტექსტი ბოლომდე. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. შეკითხვებს ყურადღებით გაეცანიოთ და მოცემული სამ-სამი პასუხიდან სწორი შემოხაზეთ (*დაუშვებელია პასუხების ფურცელში შემოხაზული ასოს წაშლა და მის ნაცვლად რომელიმე სხვა ასოს შემოხაზვა*).

- ყველა ქართველმა ლამის აკენის ასაკიდანვე იცის (უნდა იცოდეს), რომ ის არის რაინდული ქვეყნის შვილი, რაინდთა შთამომავალი, და ცხოვრებაშიც მართებს რაინდული ზრდილობა, ერთგულება, ღირსება და სხვა მსგავსი თვისებებით აღჭურვა.
- მაგრამ საქმეს თუ ბოლომდე ჩავეძიებით, აღმოჩნდება, რომ ყველამ როდი იცის, თუ რა არის ეს „სხვა მსგავსი თვისებები“, საერთოდ რას ნიშნავს „რაინდი“ და „რაინდობა“. ქართველნი იმპულსურად არიან რაინდულ თვისებათა მატარებელნი და არა ცნობიერად. ოღონდ მუდამ ასე არ იყო.
- საქართველოში რაინდად იმთავითვე ზრდიდნენ წოდებრივი იერარქიის ნებისმიერ საფეხურზე მდგომ პირებს – უმაღლესი არისტოკრატით დაწყებული უბრალო აზნაურამდე.
- თვით აღზრდის სისტემა ძალიან ჰგავდა დასავლეთევროპულს: ფიზიკური წრთობა, ცხენოსნობაში, იარაღის ხმარებაში, ნადირობაში, სპორტულ თამაშებში დახელოვნება, თავგანწირვის უნარი, სიმამაცის, გამძლეობის, ღირსების გრძნობის, პირმტკიცობის, უღალატობის, დახვეწილი მანერების, უხადო ზრდილობის გამომუშავება, მანდილოსნებისადმი გამორჩეული პატივისცემა, აგრეთვე ერთი, იქნებ სპეციფიკურად ქართული თვისება – მეგობრობის ნამდვილი კულტი და, რაღა თქმა უნდა, შესატყვისი განათლება, ზნეობა, მაღალი სულიერებისადმი სწრაფვა.
- ეს უკანასკნელი მომენტი კიდევ ერთი საკითხისადმი მიგვაპრობინებს ყურადღებას, დასავლეთევროპული და ქართული რაინდობის უმთავრეს სხვაობას წარმოაჩენს.
- საქართველოში არავითარი რაინდული ორდენები არ შექმნილა, არც გრაალის პრობლემა წამოჭრილა და არც მეფე არტურს უცხოვრია ოდესმე. რაინდული აღზრდის სისტემა, რაინდული კოდექსი აქ წერილობით გაუფორმებელი სახით ჩამოყალიბდა და ერის რჩეული ნაწილის ფსიქო-ფიზიკურ მიდრეკილებებს ემყარებოდა სტიქიურად.
- თვით ტერმინი „რაინდი“ კი გაცილებით გვიან დამკვიდრდა და არა, ვთქვათ, მეათე-მეთერთმეტე საუკუნეებიდან, როდესაც საქართველოში რაინდული ყოფის პირველი ნიშნები გამოჩნდა (რაინდობის აღსანიშნავად იხმარებოდა ტერმინები: „მოყმე“ და „ჭაბუკი“, „ჭაბუკობა“).
- მიუხედავად ამისა, რაინდული ცხოვრების წესი, რაინდული ზრდილობა საზოგადოების ელიტარული ნაწილის მიუცილებელ ნიშნად ითვლებოდა საუკუნეთა განმავლობაში და ყოველი დიდებული, თავადი თუ აზნაური ცდილობდა ჭეშმარიტ რაინდებად აღეზარდა თავისი ნაშიერნი.
- ეს მიდრეკილება მეცხრამეტე-მეოცე საუკუნეებშიც გაგრძელდა. მაგრამ რაკი ამ ხანაში რაინდულ საბრძოლო თვისებათა გამოვლინების ასპარეზი სულ უფრო იზღუდებოდა, აქცენტი უპირატესად განათლებაზე, სულიერ, ზნეობრივ სიქველეთა შეთვისებასა და ქცევის ნორმების, ეტიკეტის დაცვის უნარზე იქნა გადატანილი.
- ასე ჩამოყალიბდა (ქალაქად თუ სოფლად) ინტელიგენცია ამ სიტყვის თანადროული გაგებით. და ამ ინტელიგენციის ბირთვს, მეცხრამეტე საუკუნეშიც, მეოცე საუკუნის პირველ ათწლეულებშიც, შეადგენდნენ სწორედ ელიტარული ფენები, დაუწერელი, თაობიდან თაობას გადმოცემული რაინდული კოდექსის ბოლომდე ერთგულნი და რაინდულივე ტრადიციების სათუთად დამცველნი...

რევაზ თვარაძე, ქართული ლიტერატურის ისტორია, I, თბ., 2001 წ.

(1) 1. რა არის მეორე აბზაცის უმთავრესი აზრი?

- ქართველთა უმრავლესობამ იცის, თუ რა არის ეს „სხვა მსგავსი თვისებები“;
- ქართველთა უმრავლესობას გააზრებული არ აქვს, რას ნიშნავს „რაინდობა“;
- ქართველნი ცნობიერად არიან რაინდულ თვისებათა მატარებელნი.

- (1) **2. რა არის მესამე აბზაცის ფუნქცია?**
 ა) პირველ აბზაცში გამოთქმული მოსაზრების გამეორება; ბ) პირველ აბზაცში გამოთქმული მოსაზრების განვითარება; გ) პირველ აბზაცში გამოთქმული მოსაზრების უარყოფა.
- (1) **3. რა აკავშირებს მეექვსე აბზაცს მესუთე აბზაცთან?**
 ა) მეექვსე აბზაცში გადასინჯულია მესუთე აბზაცში გამოთქმული მოსაზრება;
 ბ) მეექვსე აბზაცში დასაბუთებულია მესუთე აბზაცში გამოთქმული მოსაზრება;
 გ) მეექვსე აბზაცში შეჯამებულია მესუთე აბზაცში გამოთქმული მოსაზრება.
- (1) **4. რა არის მეშვიდე აბზაცის უმთავრესი აზრი?**
 ა) მეათე-მეთერთმეტე საუკუნეებში საქართველოში რაინდული ყოფის პირველი ნიშნები გამოჩნდა; ბ) ტერმინი „რაინდი“ მეათე-მეთერთმეტე საუკუნეებში დამკვიდრდა საქართველოში; გ) ტერმინი „რაინდი“ უფრო გვიან გაჩნდა, ვიდრე თავად ეს მოვლენა.
- (1) **5. რომელ აბზაცშია გამოსატული აზრი, რომ საქართველოში სურდათ შვილების რაინდებად აღზრდა?**
 ა) I აბზაცში; ბ) IV აბზაცში; გ) VIII აბზაცში.
- (1) **6. რომელი სიტყვა აღნიშნავს გრძნობებს აყლილს?**
 ა) ელიტარული; ბ) იმპულსური; გ) სტიქიური.
- (1) **7. რის მეშვეობით ასაბუთებს ავტორი საკუთარ თვალსაზრისს?**
 ა) ორიგინალური მსჯელობის მეშვეობით; ბ) სხვა ავტორთა ნაშრომების ციტირების მეშვეობით; გ) სხვა მოაზროვნეებთან კამათის მეშვეობით.
- (1) **8. რის შესახებ არ მსჯელობს ავტორი ამ ტექსტში?**
 ა) ევროპული და ქართული რაინდობის განსხვავების შესახებ;
 ბ) ელიტარული ფენების სიმამაცისა და გამძლეობის შესახებ;
 გ) ინტელიგენციის წარმოშობისა და მისი რაობის შესახებ.
- (1) **9. რა არის მთელი ტექსტის ფუნქცია?**
 ა) ინტელიგენციის წარმოშობის მიზეზების ჩვენება; ბ) რაინდული აღზრდის სისტემის ჩვენება; გ) ქართული ინტელიგენციის თავისებურებების ჩვენება.
- (1) **10. რა არის მთელი ტექსტის უმთავრესი აზრი?**
 ა) საქართველოში ინტელიგენცია რაინდობის ტრადიციებზე აღმოცენდა;
 ბ) საქართველოში XIX-XX საუკუნეებში რაინდობის ასპარეზი შეიზღუდა;
 გ) საქართველოში უძველესი დროიდან ყველას რაინდებად ზრდიდნენ.

III. ქართული ლიტერატურა

- (2) **1. იაკობ ხუცესი მოგვითხრობს:**
 „და გულსა ეტყოდა პიტიახში... ვითარმედ: „ნუჟკუე მთავართაგანსა ვისმე ეცოლოს“. და მიერთიგან არღარავინ მიაგლინა მისა. ხოლო წმიდაი შუშანიკ ბოროტა მათ გუემათა დათმენათათვის იტყოდა, რაითამცა სათნო ეყო ღმერთსა“.
1. *განმარტეთ*, რა ამოძრავებდა პიტიახშს, როდესაც „არღარავინ მიაგლინა მისა“. (ციტირება დაუშვებელია!)
2. *ამოიწერეთ* დედოფლის ქცევის მოტივაციის აღმნიშვნელი სამი სიტყვა.
- (1) **2. იოვანე საბანისძე მოგვითხრობს:**
 „და კუალად მეშინის მე დადუმებად, რამეთუ სანატრელითა მით ქრისტესმიერთა სიყუარულითა შემეყვარე მე, ვიდრე იყავლა სოფელსა ამას შინა ჩუენსა“.
- გადმოეცით* თქვენი სიტყვებით მთელი ფრაზის შინაარსი. (ციტირება დაუშვებელია!)
- (2) **3. გიორგი მერჩულე მოგვითხრობს:**
 „...ხოლო განსაკვირვებელ იყო ხსოვნებაი მისი. რამეთუ აწ არს ხანძთას ხელითა მისითა დაწერილი სულისა მიერ წმიდისა საწელიწდოი იადგარი, რომლისა სიტყუანი ფრიად კეთილ არიან“.
1. *განმარტეთ*, რას ნიშნავს სიტყვები: „ხელითა მისითა დაწერილი სულისა მიერ წმიდისა...“
2. *ამოიწერეთ* ორი სიტყვა, რომლებიც აღნიშნავს საგალობელთა კრებულს.

(4) **4. ავთანდილი მიმართავს როსტევანს:**

„რაცა ღმერთსა გაუგია თავსა ჩემსა გარდასავლად,
გარდამხდეს და შემოვიქცე, აღარ დამჩეს გული ავლად;
თქვენვე გნახნე მხიარულნი, დიდებით და დავლა-მრავლად!
მას რა ვარგო, დიდებად და კმარის ესე ჩემად დავლად“.

1. *განმარტეთ*, რას ნიშნავს სიტყვები: „რაცა ღმერთსა გაუგია თავსა ჩემსა გარდასავლად, გარდამხდეს...“
2. *რა* სურს მეფისათვის ავთანდილს? (ციტირება დაუშვებელია!)
3. *გადმოეცით* თქვენი სიტყვებით მეოთხე სტრიქონის აზრი.
4. ავთანდილის *რა* თვისება ვლინდება ამ სტროფში?

(2) **5. წიგნში „დავითიანი“ ვკითხულობთ:**

„მართალია, მძრახველს ძრახვა თვით კი ავად მოუხდების,
მაგრამ ფარვა სიავისა ქვეყანას არ მოუხდების!
წამხდენელთა და მბაძველთა კიდევ სხვაც რამ წაუხდების,
ძრახვავე სჯობს საძრახავთა, ძრახვას კაცი მოუფთხვების“.

1. *დაასახელეთ*, ავტორის აზრით, რა შედეგი შეიძლება მოჰყვეს სიმართლის თქმას თავად მთქმელისათვის. (ციტირება დაუშვებელია!)
2. *დაასახელეთ*, კონკრეტულად რის გამო ამბობს ავტორი, რომ უმჯობესია, გასაკიცხი გაიკიცხოს. (ციტირება დაუშვებელია!)

(1) **6. გრიგოლ ორბელიანის ლექსში „სადამო გამოსაღმებისა“ ვკითხულობთ:**

„მზე ჩაესვენა: მის შუქი გამოსაღმის ჟამს კავკასსა,
თავსა ესხვევა ალერსით, ვით ქალი მამას მოხუცსა!
ბუმბერაზ მთანი მდუმარედ ცათამდის აყუდებულნი,
ჰსხედან, ვით დევნი, სპეტაკის ყინულ გვირგვინით შემკულნი!“

ამოიწერეთ ოთხი სიტყვა, რომლებიც მარადიული თოვლით დაფარული მთების მწვერვალებს აღნიშნავს.

(2) **7. ნიკოლოზ ბარათაშვილის ლექსში „რად ჰყვედრი კაცსა, ბანოვანო...“ ვკითხულობთ:**

„მშვენიერება ნათელია, ზეცით მოსული,
რომლით ნათლდება ყოველი გრძნობა, გული და სული,
და კაცთა შორის, ვით კერძოსა ღვთაებობისა,
რად გრწამს არ იყოს საუკუნო მადლი ტრფობისა?“

1. *რას* საყვედურობს პოეტი ბანოვანს? (ციტირება დაუშვებელია!)
2. *ამოიწერეთ* სტრიქონი, რომელიც მშვენიერების დანიშნულებას გამოხატავს.

(1) **8. ილია ჭავჭავაძის ლექსში „მას აქეთ, რაკი...“ ვკითხულობთ:**

„მას აქეთ, რაკი შენდამი ვცან მე სიყვარული,
ჰოი, მამულო, გამიკრთა მე ძილი და შვება!
შენს ძარღვის ცემას მე ყურს ვუგდებ სულგანაბული,
ღამე თენდება ეგრეთ ჩემი და დღე ღამდება“.

ამოიწერეთ სტრიქონი, რომელშიც ჩანს, რომ პოეტი ყურადღებით აკვირდება სამშობლოს მდგომარეობას.

(2) **9. ილია ჭავჭავაძის მოთხრობაში „ოთარაანთ ქვრივი“ ვკითხულობთ:**

„[ოთარაანთ ქვრივისათვის] გზირს ერთხელ ერთი ქათამი წაერთმია, – დიამბევი მობრძანდა, სოფლად ქათმებს ვაგროვებთო, და ასეთი ვაი-ვაგლახი დააწია, რომ ამბობენ, გუბერნატორამდე თავის ფეხით იარაო და ერთი ქათამი შვიდეულად დაუსვა მოურიდებელს გზირსაო“.

1. ოთარაანთ ქვრივის *რა* თვისება ჩანს ამ მონაკვეთში?
2. *ამოიწერეთ* ორი სიტყვა, რომლებიც გამოხატავს აზრს – ერთიორად აზღვევინა.

(1) **10. აკაკი წერეთლის ლექსში „ჩანგური“ ვკითხულობთ:**

„ერთი ჰქონდეს მას საგანი:
ჰარმონია მისი ხმების,
ცხოვრებაში იყოს ბანი
ხან ლხენის, ხან მწუხარების!“

განმარტეთ, რა არის პოეზიის დანიშნულება ამ სტროფის მიხედვით? (ციტირება დაუშვებელია!)

(1) 11. აკაკი წერეთლის პოემაში „თორნიკე ერისთავი“ სახლთუხუცესი მიმართავს თორნიკეს:

„შედი, მარტოა კათალიკოსი,
ნუ ეგულები იქ დიდ კრებასა,
ჩვეულებრივად ცრემლით მლოცველი,
ექლევა საღმრთო ნეტარებას“.

ამოიწერეთ ის ორი სიტყვა, რომლებიც გამოხატავს კათალიკოსის სულიერ მდგომარეობას.

(1) 12. ალექსანდრე ყაზბეგის მოთხრობაში „ხვეისბერი გონა“ გკითხულობთ:

„სააქაოს მოელოდა სანეტარო ხსენება და საიქიოს – ზეციური ჯილდო. მაშასადამე, ამგვარი რწმუნების ხალხისთვის ბრძოლა თვითმყოფელობისთვის, თავის მიწა-წყლის დასაცავად მეჯლისში წასვლას ემსგავსებოდა“.

განმარტეთ, რა არის ამ მონაკვეთის მთავარი სათქმელი. (ციტირება დაუშვებელია!)

(2) 13. ვაჟა-ფშაველას პოემაში „აღუდა ქეთელაური“ აღუდას კურატი მიჰყავს შესაწირად:

„მოქუნდა ქალი და კაცი
სახვეწრით ცხვრით და ხართა:
მთარმევიანი ბატონსა
სახვეწარს ბელის კართა.
ეს ვინდა მოდგა, ნისლივით,
თითბრით ნაზიკის ხმალითა?
ხვეის ბერს აძლევს მოზვერსა,
დადგა დახრილის თავითა“.

1. *ამოიწერეთ სტრიქონი, რომელშიც შედარებაა გამოყენებული.*

2. *აღუდას რა სულიერი მდგომარეობაა გამოხატული ამ მონაკვეთში?*

(1) 14. დავით კლდიაშვილის მოთხრობაში „სამანიშვილის დედინაცვალი“ გკითხულობთ:

„– მამა?.. ვაი მისი გაძაღლებული სიცოცხლე! – ამოიხვნეშა დარიკომ, – რა ვქნა, ძმაო, ვეღარ მივხედე მე უბედურმა ამ გაჭირვების, გამწარების ხანს... ან კი რა გაახარებს მის გულს, დედინემის დამკარგველს!.. ხომ არ ავადმყოფობს მაინც, შენ დაგენაცვლე?“
რატომ უწოდებს დარიკო მამის ცხოვრებას გაძაღლებულს? (დაასახელეთ კონკრეტული მიზეზი)

(2) 15. გალაკტიონ ტაბიძის ლექსში „თოვლი“ გკითხულობთ:

„მომწყურდი ეხლა, ისე მომწყურდი,
ვით უბინაოს – ყოფნა ბინაში...
თეთრი ტყეების მიმყვება გუნდი
და კვლავ მარტო ვარ მე ჩემს წინაშე“.

1. *დაასახელეთ, რა მხატვრულ საშუალებას იყენებს ავტორი მეორე სტრიქონში.*

2. *განმარტეთ, პოეტის რა სულიერი მდგომარეობაა გამოხატული ამ სტროფში.*

(2) 16. ლეო ქიანელის მოთხრობაში „ჰაკი აბბა“ გკითხულობთ:

„სოხუმის მოქალაქენი, რაკი საბოლოოდ დარწმუნდნენ, რომ „შმიდტის“ მეზღვაურებმა მათ შიში არ გაუმართლეს, რომ ყველას წესიერად ეჭირა თავი და ქალაქის დარბევას თუ სხვა ასეთი საშინელების ჩადენას არავინ ფიქრობდა, სიხარულისაგან ცას ეწეოდნენ. არ იცოდნენ, თავიანთი აღტაცება სტუმრებისათვის როგორ გამოემჟღავნებიათ და მათდამი უცბად აღძრული სიყვარული რა სახით გამოეფინათ“.

1. *რა აშინებდათ სოხუმის მოქალაქეებს? (დაასახელეთ კონკრეტული მიზეზი)*

2. *ამოიწერეთ ფრაზა, რომლითაც გამოხატულია საზოგადოების მლიქვნელობა. (არა უმეტეს ოთხი სიტყვისა)*

(2) 17. კონსტანტინე გამსახურდიას რომანში „დიდოსტატის მარჯვენა“ კათალიკოსი დედოფლის შესახებ ესაუბრება ზვიად სპასალარს:

„შემომჩიოდა მეფის გულარძნილობის გამო, გადაწყვეტილი მაქვსო ბედიის სადღო მონასტერში მონაზვნად აღკვეცა. მოგეხსენება, მარიამ დედოფალს წმინდანად შეჰრაცხს ეკ-“

ლესია საქართველოს ოდესმე, მაგრამ იმუამად მონაზვნად აღკვეცა მისი უთუოდ საზიანო იქნებოდა სამეფოს ჩვენისათვის“.

- 1. რაში ადანაშაულებდა დედოფალი მეფეს? (ციტირება დაუშვებელია!)
2. განმარტეთ, როგორ აფასებს კათალიკოსი მარიამის ღვაწლს. (ციტირება დაუშვებელია!)

(1) 18. გიორგი ლეონიდის ლექსში „ღამე ივერიისა“ ვკითხულობთ:

„ისევ აყვავდა გული ვარდივით,
და ისევ მინდა შენზე დავწერო...
დარიალიდან გადავარდნილი
ხაზარეთისკენ მისცურავს წერო“.

ამოიწერეთ სტრიქონი, რომელშიც ავტორი შედარებას იყენებს.

IV. წერითი დავალება

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალებებს, გაიაზრეთ ისინი, აირჩიეთ და შეასრულეთ მათგან მხოლოდ ერთი. ნაშრომი, რომელიც დავალებას არ უპასუხებს ან ენობრივად იმდენად გაუმართავი იქნება, რომ აზრის გაგება გაჭირდება, ანდა 200 სიტყვაზე ნაკლები მოცულობისა აღმოჩნდება, არ შეფასდება.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელებულია, არ შეფასდება და თხზულების მოცულობის განსაზღვრისას მსედველობაში არ იქნება მიღებული.

თითოეულ წერით დავალებას თან ახლავს სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალ-ცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი ნაწარმოების შინაარსის თხრობა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა (მაგალითებით საკუთარი მოსაზრებების დასაბუთების) და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

ტესტში დატოვებულია ფურცელი შავი სამუშაოსათვის, რომელიც არ სწორდება (სურვილის მიხედვით, შეგიძლიათ გამოიყენოთ ან არ გამოიყენოთ იგი). თხზულებისათვის გამოყოფილი ფურცლის დასაწყისში მოცემულია წერითი დავალებების ნომრები (№1, №2 და №3); შემოსაზრეთ ის ციფრი, რომელიც თქვენ მიერ არჩეული დავალების ნომერს შეესაბამება (შეცდომა გადახაზეთ, ნუ დაჯდაბნით).

წერითი დავალების მაქსიმალური ქულაა 20.

დავალება № 1

ნურადინ-ფრიდონი ტარიელს უამბობს ბიძაშვილებთან შებრძოლების ამბავს:

„მამის ძმა და მამაჩემი პაპაჩემმან გაყვნა ოდეს,
ზღვასა შიგან კუნძულია, ჩემად წილად მას იტყოდეს.
თვით ბიძასა ჩემსა მიჰხვდა, ვისთა შვილთა აწ დამკოდეს;
მათვე დაჰჩრა სანადირო, არ მივსცემდი, მომერჩოდეს.

.....
მათი მესმა, დავინახე ზახილი და ხრმალთა ელვა,
ნავი ვსთხოვე მენავეთა, მით ვიყივლე მე ერთხელ ვა,
ზღვასა შევე, მომეგება მეომარი, ვითა ლელვა,
სწადდა, მაგრა ველარა ქმნეს ჩემი ზედა წამოქელვა.
კვლა სხვანი დიდნი ლაშქარნი უკანა მომეწოდეს,
იქით და აქათ მომიხდეს, ერთგნით ვერ მომერეოდეს,
არ მომწურვოდეს წინანი, ზურგით მესროდეს მე ოდეს,

ხრმალსა მივენდევ, გამიტყდა, ისარნი დამელეოდეს...
აწ იგი იქმნას, რაცაღა ენებოს ღმრთისა წადილსა,
ვეჭვ, ჩემი სისხლი არ შეჭრჩეს, ძალი შემწვედეს ქადილსა!
ოსრად გაეუხედი ყოფასა მათ საღამოსა და დილსა,
ვეხმობ ყვაგთა და ყორანთა, მათ ზედა ვაქმნევ ხადილსა!“

ნურადინ-ფრიდონმა ტარიელის დახმარებით იძია შური თავის ბიძაშვილებზე;

„თვით ორნივე ბიძასძენი მისნი ხრმლითა ჩამოყარნა,
ხელნი წმიდად გარდეკვეთნეს, იგი ასრე ასაპყარნა,
მოიტანნა მხარ-დაკრულნი ერთმან ორნი, არ დაყარნა,
მათნი ყმანი გაამტირლნა, მისნი ყმანი ამაყარნა...
ფრიდონ ნახნა საჭურჭლენი და ბეჭედნი მისნი დასხნა,
თვით ორნივე ბიძასძენი დაპყრობილნი წამოასხნა.
მისთა ნაცვლად სისხლნი მათნი მოღვარნა და ველთა ასხნა...“

ნურადინ-ფრიდონმა რომ გაიგო, მის მიერ ნანახი ქალი ტარიელის მიჯნური იყო, მეგობარს უთხრა:

„...ვისცა ღმერთი საროს მორჩსა ტანად უხეებს,
მას ლახვარსა მოაშორებებს, თუცა პირველ გულსა უხეებს,
იგი მოგვცემს წყალობასა მისსა, ზეცით მოგვიქუხებს,
ჭირსა ღხინად შეგვიცვალებს, არათ ოდეს შეგვაწუხებს...“
კაცნი იხმნა მასვე წამსა, ესე საქმე დავიურვეთ,
უბრძანა, თუ: „ნავებითა წადით, ზღვა-ზღვა მოიცურვეთ,
მოგვინახეთ, საყვარელსა მისსა მისთვის მოასურვეთ;
თავთა ჭირი უათასეთ, რადმც უშვიდეთ ანუ ურვეთ!“

ქაჯთაგან ნესტან-დარეჯანის გამოხსნის შემდეგ ფრიდონმა ტარიელსა და ნესტანს ქორწილი გადაუხადა:

„მოიდეს ძღვენი უსახო ფრიდონის არ-აღქატისა,
ცხრა მარგალიტი, სიდიდით მართ ვითა კვერცხი ბატისა,
კვლა ერთი თვალი, სამსგავსო მზისა შუქ-მონამატისა,
მას წინა ღამით ძალ-ედვის მხატვარსა ხატვა ხატისა...
ფრიდონისგან უსაზომო ქორწილია დღესა რვასა;
ყოვლთა დღეთა მიართმიდის უფასოსა ძღვენსა მზასა;
დღე და ღამე არ გასწყვედდის ჩაღანა და ჩანგი ხმასა.
აჰა, მიჰხვდეს შესაფერნი ყმა ქალსა და ქალი ყმასა“.

გაანალიზეთ მოცემული მონაკვეთები შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ ნურადინ-ფრიდონის თვისებების შესახებ პირველი და მეორე მონაკვეთების მიხედვით;
- იმსჯელეთ, ნურადინ-ფრიდონის ხასიათის რა თვისებურებები ჩანს მესამე და მეოთხე მონაკვეთებში;
- შეაჯამეთ მსჯელობა და ჩამოაყალიბეთ თქვენი დამოკიდებულება ამ პერსონაჟის მიმართ.
თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დავალება № 2

ყურადღებით წაიკითხეთ ნაწყვეტი ილია ჭავჭავაძის მოთხრობიდან „კაცია-ადამიანი?“:

ერთხელ ესე დაღონებული აქეთ ტახტზედ გულდაღმა იწვა ლუარსაბი, იქით ტახტზედ კიდევ კნენა დარეჯანი წინდასა ჰქსოვდა. ძალიან ცუდს გუნებაზედ იყო. ხმაგაკმენდილი ჭერს გაუშტერა თვალი და ჰფიქრობდა, იმაზედ ჰფიქრობდა, როგორ მოახერხოს, რომ შვილი გაუჩნდეს. – „განა შვილი იმისათვის მინდა, რომ მართლა შვილი მყვანდეს? – ამბობდა თავისთავად, – შენც არ მამიკვდე! დავითის გამოჯავრებით მინდა, ის არ მინდა ჩემს მამულზედ გავახარო. იმისი ჯავრი არ მინდა შევირჩინო, თორემ ეს ჯავრი რომ არ იყოს, ძალიანაც არ ვინაღვლიდი, რომ შვილი არა მყავს. ცოტანი არიან უშვილონი განა? მეც იმათში ვიქნებოდი. დავითი არ მინდა გავახარო, დავითი!“

ეს რომა სთქვა თავის-თავად, გადმობრუნდა დარეჯანისაკენ დაღონებული და მწუხარე ხმით უთხრა:

– ესლა დავითს უნდა შერჩეს ის სიტყვები!.. უნდა ჩვენს მამულ-დედულზედ გავახაროთ!.. დარეჯან! შენი ჭირიმე, თუ გიყვარდე, თუ გიყვარდე, აი! ერთი ვაჟიშვილი ჰქმობე, დავითის გამო-

ჯავრებით მაინც ჰშობე, რომ სხვა არა იყოს-რა. ოღონდ იმისი ჯავრი კი ამომაყრევინე და მერე თუნდ მამკალ. შენი ჭირიმე, შენი დედაკაცობის ჭირიმე! თუ გიყვარდე, აი!

– ვშობამ, შენ ნუ მოუკვდები ჩემს თავს, ვშობამ, თუ აგრეა! – უპასუხა კენინამ ისე, ასე გგონია მართლა ამის ხელში იყოს შეიღის შობა. – წუხელის სიზმარში ერთმა მოხუცებულმა კაცმა – ფეხებამდინ უმტკერო ქაღალდივით წვერი ჰქონდა – ერთი წამალი დამალევიანა და მითხრა: გამრავლდი, ვითარცა იაკობო! მე მაშინვე მუხლზედ ვემთხვიე, შენ მაგიერადაც ვემთხვიე.

- მართლა? – წამოიძახა იმედმოცემულმა ლუარსაბმა, – ისე თვალთა ნახე?
- აი, როგორც შენა გხედავ.
- შენი ჭირიმე!.. მაშ იმედია, დარეჯან-ჯან!
- მაშ ქა!
- ჰო, შენ გეთაყვანე, შენა! – დაიჯერა და გაიღიმა ლუარსაბმა, – როგორ გითხრა?
- გამრავლდიო, ვითარცა იაკობ.
- იაკობი ვინ იყო?

დარეჯანმა არ იცოდა, ვინ იყო. ისე კი გაეგო, მგონი – წირვა-ლოცვაზედ, იაკობის სახელი, და ვინ იყო, რა იყო, როდის იყო – ამაების არა იცოდა-რა. მაგრამ არ-ცოდნა ითაკილა, ისევ რა-ღაცა მოჭორება ირჩივა „არ ვიცის“ თქმასა, როგორც ამ-გვარ შემთხვევაში ყველა ქართველმა იცის ხოლმე.

– ვინ იყო? – იკითხა დარეჯანმა – წირვა-ლოცვაზედ მაინც არ გაგიგია?.. აბრაამის მძახლის განაყოფის შვილი იყო.

- ეხლა, გამრავლდიო, ვითარცა იაკობ, მითამ რაო?
- მითამ ისაო, რომ გამრავლდიო, – აუხსნა დარეჯანმა.
- აი, ვენაცვალე იმის ენას! მაშ იმედია?
- კიდევ! ნუ იცი შენ ეგ, ნუ! ნუ ხარ უჯერო, ცოდვია.
- აღარ ვიქნები, აღარ, ოღონდ შენ შვილი ჰშობე, თუნდა ენასაც მოვიკვნეტ, ოღონდ კი დავითს ნუ გაახარებ.
- ღმერთია მოწყალე! გეუბნები, არ გავახარებ-მეთქი.
- ახ, ნეტავი კი მართლა ჰშობო და.
- კიდევ! ნუ ხარ უჯიათი, წმინდა კაცის სიტყვაზედ როგორ ხარ უჯერო, რა დაგემართა?!
- აი, დალახვრა ღმერთმა! ჩემ-თავად გულში უნდა მეთქვა – ღმერთმან იცის – და აკი კიდევ წამომცდა. ახ, ნეტ...

– კიდევ!
– ფუი, დალახვრა ღმერთმა! კინაღამ კიდევ არ წამცდა!.. ეხლა, მეტად რომ მინდა, იმიტომ, თორემ... ეჰ, გადავბრუნდები, დავიძინებ, თორემ, მე რომ ვიცი ჩემის ენის ამბავი, ერთს კიდევ წამომაროშვინებს რასმეს და ღმერთი მიწყენს.

– თელეთისა არ იყოს! იმდენი ამუნათე, იმდენი იძახე – შორს არისო, რომ გაგვიწყრა და, აი, დღესაც შვილი არა გვყავს.

– მერე აკი მაშინვე შევეხვეწე, ნუ გაჯავრდები-მეთქი. რატომ არ მაპატივა! რა ვუყოთ, რომ „შორს არის“-მეთქი ერთხელ წამომცდა? ერთი ალილო მღვდელსაც შესცდებო.

- კარგი, კარგი! რაც იყო, იყო; ეხლა მაინც არ აწყენინო.
- მაშ დავიძინებ.
- შენი ნებაა.

ლუარსაბი გადატრიალდა და პატარა ხანს უკან მადლიანი თავისებური ხვრინვა ამოუშვა.

გაანალიზეთ მოცემული მონაკვეთი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- დაახასიათეთ ლუარსაბი მოცემული ტექსტის მიხედვით;
- დაახასიათეთ დარეჯანი მოცემული ტექსტის მიხედვით;
- იმსჯელეთ, რა არის მოთხრობის ამ მონაკვეთის მთავარი სათქმელი.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დავალება № 3

ყურადღებით წაიკითხეთ სულხან-საბა ორბელიანის იგავ-არაკი „სოფლის მაშენებელი“:

ერთი ძაღლი და ერთი მამალი დამობილდნენ: – სოფელი ავაშენოთო!

ძაღლმან უთხრა:

– როგორ ავაშენოთო?

მამალმან უთხრა:

– შენ იყეფე, მე ვიყივლებ და აშენდებო.

წავიდნენ ტყეში. ძაღლმან ყეფა დაიწყო და დაეძინა. მამალი ხეზე შეჯდა. ყვილი დაიწყო. მელს ხმა ესმა, მოვიდა, მამალს ჰკითხა:

– მანდ რასა იქმო?

მამალმან უთხრა:

– სოფელს ვაშენებო.

მელმან უთხრა:

– ჩამოდი, სახლის ალაგი მომიზომეო!

მამალმან უთხრა:

– მამასახლისი მანდა წევს, გააღვიძე, ეგ მოგიზომოსო!

მელი მამლის ნდომითა სცდა და ველარა გაიგო რა.

ძაღლთან მივიდა, მამასახლისობით უხმო:

– ადე, სახლის ალაგი მინდაო.

წამოდგა ძაღლი, მელს გამოუდგა, დაჩეჩქვა და კუდი მოსწყვიტა. დაკოდილი წავიდა. გაგლეჯილი, ნათრევი გორაზე წამოდგა და დაუძახა:

– მე ხომ ჩემი ჭკუისა დამემართაო და, თუ თქვენ მაგ საქმით სოფელი ააშენოთ, თქვენც შეიტყობთო!

მიხეილ ჯავახიშვილის რომანში „ჯაყოს ხიზნები“ ვკითხულობთ:

თუ ვინმე გაჰბედავდა და თეიმურაზს კამათს აუტყუებდა, ქალაქის ჩრჩილი მოპირდაპირეს უმაღლ ავტორებისა და ციტატების სეტყვით გააბრუებდა.

სადაც მცირედი დავა და კამათი ასტყდებოდა შესახებ რომელიმე ამბავის სისწორისა ან მცნების განმარტებისა, იმის მაგიერად, რომ მოდავეებს ენციკლოპედიურ ლექსიკონში ჩაეხედნათ, დავის გადასაჭრელად თეიმურაზთან მივბოდნენ. თეიმურაზიც ცნობას და განმარტებას ხალისით აძლევდა. თან ორ-სიტყვიან ცნობას რთულ ლექციად გადააქცევდა. ერთ ნათქვამს მოიმიზეზებდა, უბრალოს გაართულებდა, გაჰყვებოდა, გასჭიმავდა და მსმენელს ისე გაჰპუდავდა, რომ ერთმანეთს ძლივს-და დაშორდებოდნენ ხოლმე. ამის გამო ვიღაცამ თეიმურაზს ცოცხალი ენციკლოპედია დაარქვა. მას აქეთ თეიმურაზს ეს ზედმეტი სახელი სამუდამოდ შერჩა და ისიც ამ სახელს ამაყად და თავმომწონედ ატარებდა.

თეიმურაზის კარებს ვეკილის წარწერა ჰქონდა. ათასში ერთხელ ვინმე გზა-დაბნეული გაბრეყდებოდა და თეიმურაზს საქმეს ჩააბარებდა. მერმე იმ საქმის პატრონი ნანობდა და თავში ხელს იცემდა: თეიმურაზი საქმეს ხალისით აიღებდა, მაგრამ ბოლომდე ვერასოდეს ვერ მიატანდა. ხან არზას დროზე არ დასწერდა, ხან განსაჩივრების ვადას გადააცილებდა, ხან ნაკისრი საქმე სულ დაავიწყდებოდა, ხან კიდევ საქმის გარჩევას ვერ დაესწრებოდა, რადგან იმ დღეს ან გადაუდებელი საგაზეთო წერილი ჰქონდა დასაწერი, ან კრებაზე იყო წასასვლელი, ან კიდევ, სასამართლოში მიმავალი, ქუჩაში ვინმეს წააწყდებოდა და ისე გაჰყვებოდა კამათსა და მუსაიფში, რომ საქმესაც დაივიწყებდა და ოჯახშიც საღამოზე ძლივს დაბრუნდებოდა.

გაანალიზეთ მოცემული ტექსტები შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ, რა არის სულხან-საბა ორბელიანის იგავ-არაკის მთავარი სათქმელი;
- იმსჯელეთ, რა არის მიხეილ ჯავახიშვილის რომანის ამ მონაკვეთის მთავარი სათქმელი;
- ჩამოაყალიბეთ თქვენი დამოკიდებულება მოცემულ ტექსტებში წამოჭრილი პრობლემებისადმი.
თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

II ვარიანტი

I. ქართული ენა

1. ოთხზე მეტი ნომრის შემოსახვის შემთხვევაში შეფასებას აკლდება თითო ქულა.
2; 3; 8; 9. -----4ქ.
2. თითოეული სწორად შესრულებული დავალება ფასდება 1 ქულით.
1. ხნით -----1ქ. 2. ✓-----1ქ. 3. ✓-----1ქ. 4. უნახავს -----1ქ. 5. წვაგდა -----1ქ.
6. ხანდახან -1ქ. 7. ✓-----1ქ. 8. მოჰკლებია -1ქ. 9. მთლიანად -1ქ. 10. ✓-----1ქ.
3. შენ -----1ქ.
4. აუქციონზე გამოიტანეს ორი ხელნაწერი, რომლებიც კულტურის სამინისტრომ შეიძინა. ---1ქ.
5. ბ) -----1ქ.
6. ბალახისაგან (ბალახისგან, ბალახებისაგან) -----1ქ.
7. კომპოზიტორი, რომელმაც ფილმისათვის მუსიკა დაწერა, ფესტივალზე მიიწვიეს. (ფესტივალზე მიიწვიეს კომპოზიტორი, რომელმაც ფილმისთვის მუსიკა დაწერა). -----1ქ.
8. ასოციაციის დამფუძნებლები ღვაწლმოსილი მეცნიერები არიან. -----1ქ.
9. ოთხზე მეტი ნომრის შემოსახვის შემთხვევაში შეფასებას აკლდება თითო ქულა.
2; 3; 4; 6. -----4ქ.
10. ოთხზე მეტი ციფრის შემოსახვის შემთხვევაში შეფასებას აკლდება თითო ქულა.
3; 6; 7; 8. -----4ქ.
11. თანამშრომლები ტესტირების შედეგების მიხედვით შეარჩიეს. -----1ქ.
12. ა) -----1ქ.
13. ცნებებად -----1ქ.
14. ბ) -----1ქ.
15. ბ) -----1ქ.
16. ა) -----1ქ.
17. სამზე მეტი ნომრის შემოსახვის შემთხვევაში შეფასებას აკლდება თითო ქულა.
2; 4; 7. -----3ქ.
18. 1. ბ) -----1ქ. 2. ა) -----1ქ. 3. გ) -----1ქ.

II. წაკითხვის გააზრება

1. ბ) -----1ქ. 2. ბ) -----1ქ. 3. ბ) -----1ქ. 4. გ) -----1ქ. 5. გ) -----1ქ.
6. ბ) -----1ქ. 7. ა) -----1ქ. 8. ბ) -----1ქ. 9. ა) -----1ქ. 10. ა) -----1ქ.

III. ქართული ლიტერატურა

1. პიტიახშს ეჭვიანობა ამოძრავებდა (იმის შიში, რომ შუშანიკი სხვას არ გაჰყოლოდა ცოლად).
„სათნო ეყო ღმერთსა“.
1. ეჭვიანობა -----1ქ.
2. „სათნო ეყო ღმერთსა“ -----1ქ.
2. ვერ გავჩუმდები, რადგან ქრისტიანული სიყვარულით გიყვარდი, სანამ ცოცხალი იყავი.
გაჩუმების მერიდება, რადგან გიყვარდი, სანამ ამქვეყნად იყავი -----1ქ.
3. ეს სიტყვები ნიშნავს: სულიწმიდის მიერ შთაგონებული და გრიგოლის ხელით დაწერილი (მან დაწერა სულიწმიდის შთაგონებით). „საწელიწდო იადგარი“.
1. მან დაწერა სულიწმიდის შთაგონებით -----1ქ.
2. „საწელიწდო იადგარი“ -----1ქ.
4. ეს სიტყვები ნიშნავს: რაც ღმერთმა გადაწყვიტა, უსათუოდ უნდა გადამხდეს (ღვთის მიერ გადაწყვეტილი უთუოდ გადამხდება...). ავთანდილს მეფისათვის სურს დიდება (დოვლათიანობა; ბედნიერება; სიმდიდრე, სიკეთე, კეთილდღეობა...). ჩემთვის ისიც საკმარისია, მას რომ გამოვადგები. ამ სტროფში ჩანს ავთანდილის ერთგულება (უანგარობა, რაინდული ღირსება, ღვთის რწმენა...).
1. ღვთის ნება უთუოდ უნდა აღსრულდეს -----1ქ.
2. დიდება (სიმდიდრე...) -----1ქ.
3. ისიც მეყოფა, მას თუ ვარგებ -----1ქ.
4. მეგობრისათვის თავდადება -----1ქ.

5. სიმართლის თქმის გამო, ავტორის აზრით, თავად მოქმელი შეიძლება განსაცდელში ჩაგარდეს (ხიფათს გადაეყაროს...). გასაკიცხი იმიტომ უნდა გაიკიცხოს, რომ სხვა ადამიანი გაფრთხილდეს (სხვისთვის მაგალითი რომ იყოს, სხვა რომ ფრთხილად იყოს, სხვამ არ მიბაძოს...).
1. *განსაცდელი* -----1ქ
 2. *სხვამ რომ საძრახისი საქმე არ ჩაიდინოს* -----1ქ
6. მარადიული თოვლით დაფარულ მწვერვალებს აღნიშნავს სიტყვები: „სპეტაკის ყინულ გვირგვინით შემკულნი“.
- სპეტაკის ყინულ გვირგვინით შემკულნი* -----1ქ
7. პოეტი ბანოვანს საყვედურობს, რომ მას არ სწამს სიყვარულის მარადიულობისა. „რომლით ნათლდება ყოვლი გრძნობა, გული და სული“.
1. *არ სწამს სიყვარულის მარადიულობისა* -----1ქ
 2. *„რომლით ნათლდება ყოვლი გრძნობა, გული და სული“* -----1ქ
8. *„შენს ძარღვის ცემას მე ყურს ვუგდებ სულგანაბული“* -----1ქ
9. ამ მონაკვეთში ჩანს ოთარაანთ ქვრივის შეუპოვრობა (სამართლიანობა, სიმტკიცე...). „შვიდეულად დაუსვა“.
1. *სიმტკიცე* -----1ქ
 2. *შვიდეულად დაუსვა* -----1ქ
10. პოეზიაში ცხოვრება რეალისტურად უნდა აისახოს (ხელოვნებაში ცხოვრება მთელი თავისი მრავალფეროვნებით უნდა აისახოს).
- ცხოვრება რეალისტურად უნდა აისახოს* -----1ქ
11. კათალიკოსის სულიერ მდგომარეობას გამოხატავს სიტყვები: „საღმრთო ნეტარებასა“ („ეძლევა ნეტარებასა“; „ცრემლით მლოცველი“).
- საღმრთო ნეტარება* -----1ქ
12. ამ მონაკვეთის მთავარი სათქმელი ის არის, რომ სამშობლოსათვის სიკვდილი სასახელოა (სასიხარულოა; ვაჟკაცის მოვალეობაა სამშობლოსათვის თავგანწირვა...).
- სამშობლოსათვის სიკვდილი სასიხარულოა* -----1ქ
13. „ეს ვინდა მოდგა, ნისლივით“. აქ გამოხატულია აღუდას მოკრძალება (მორიდება, მოწიწება, სულიერი ტანჯვა, მწუხარება...).
1. *„ეს ვინდა მოდგა, ნისლივით“* -----1ქ
 2. *მორიდება* -----1ქ
14. დარიკო იმიტომ უწოდებს მამის ცხოვრებას გაძაღლებულს, რომ მას ცოლი მოუკვდა.
- მეუღლე გარდაეცვალა* -----1ქ
15. მეორე სტრიქონში ავტორი იყენებს შედარებას. ამ სტროფში გამოხატულია მარტოობა (უსასოობა, სიყვარულით გამოწვეული ტანჯვა...)
1. *შედარებას* -----1ქ
 2. *მარტოხელობის განცდა* -----1ქ
16. სოხუმის მოქალაქეებს აშინებდათ ბოლშევიკების სისატიკე (ის, რომ ბოლშევიკები ქალაქს დაარბევდნენ). საზოგადოების მლიქვნელობა გამოხატულია ფრაზით: „სიყვარული რა სახით გამოეფინათ“ („აღტაცება როგორ გამოეფინათ“, „უცბად აღძრული სიყვარული“).
1. *ქალაქის დარბევა* -----1ქ
 2. *სიყვარული რა სახით გამოეფინათ* -----1ქ
17. დედოფალი მეფეს ადანაშაულებდა იმაში, რომ მეფემ გული აიყარა მეუღლეზე (გულცივი იყო დედოფლის მიმართ; გული აიცრუა ცოლზე...). კათალიკოსი დედოფალს წმინდანად შერაცხვის (წმინდანად აღიარების...) ღირსად მიიჩნევს.
1. *გულის აცრუებას* -----1ქ
 2. *წმინდანად შერაცხვის ღირსად მიიჩნევს* -----1ქ
18. ავტორი შედარებას იყენებს სტრიქონში: „ისევ აყვავდა გული ვარდივით“.
- „ისევ აყვავდა გული ვარდივით“* -----1ქ

წერიტი დავალების შეფასების კრიტერიუმები

წერიტი დავალების მაქსიმალური ქულაა 20. უპირველეს ყოვლისა, გამსწორებელმა უნდა განსაზღვროს, უპასუხებს თუ არა ნაწერი მოცემულ დავალებას. თუ ნამუშევარი დავალებას უპასუხებს, იგი უნდა გასწორდეს ქვემოთ მოცემული შეფასების სქემის მიხედვით.

თუ აბიტურიენტის ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს ან ენობრივად იმდენად გაუმართავი იქნება, რომ აზრის გაგება გაჭირდება, ანდა 200 სიტყვაზე ნაკლები მოცულობისა აღმოჩნდება, დაიწერება 0 ქულა და ნაწერი აღარ გასწორდება. დავალების მითითება შესრულებულად არჩაითვლება, თუ მასზე ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული ანდა შინაარსი იქნება გადმოცემული.

კრიტერიუმების ჩამონათვალი

№	კრიტერიუმები	კრიტერიუმების განმარტება	მაქსიმალური ქულა
I	ნაშრომის შინაარსობრივი მხარე და მოცულობა	აბიტურიენტს მოეთხოვება ვრცელი მსჯელობა დავალების პირობაში მოცემული ყოველი მითითების შესახებ.	2
II	ნაშრომის ორგანიზება და ლოგიკურად აგება	აბიტურიენტს მოეთხოვება მსჯელობის თანამიმდევრულობის დაცვა, აბზაცების გამოყოფა და ნაშრომის მონაკვეთების ლოგიკური დაკავშირება ერთმანეთთან.	1
III	მსჯელობის დასაბუთება (არგუმენტირება) და ციტირება	აბიტურიენტს მოეთხოვება მსჯელობის დასაბუთება და არგუმენტების გამყარება ტექსტური მასალით.	4
IV	ტექსტის ადეკვატურად გაგება და ფაქტობრივი სიზუსტე	აბიტურიენტს მოეთხოვება ტექსტის ადეკვატურად გაგება. ნაშრომში არ უნდა იყოს დაშვებული ფაქტობრივი შეცდომები.	2
V	დამოუკიდებელი აზროვნება და ზოგადი განათლება	ნაშრომში უნდა გამოვლინდეს აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნება, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა, აგრეთვე, ზოგადი განათლება.	3
VI	ლექსიკა და სტილი	აბიტურიენტს მოეთხოვება აზრის ენობრივად (ლექსიკურად) ზუსტად და მკაფიოდ გამოსატყობა, აგრეთვე ისიც, რომ ნაწერი სტილისტურად გამართული იყოს.	3
VII	სინტაქსი	აბიტურიენტს მოეთხოვება სინტაქსური კონსტრუქციების სწორად აგება.	3
VIII	მორფოლოგია, ორთოგრაფია და პუნქტუაცია	აბიტურიენტს მოეთხოვება სალიტერატურო ენის ნორმების (მორფოლოგია, ორთოგრაფია, პუნქტუაცია) დაცვა.	2

I ტაბულა

№	ნაშრომის შინაარსობრივი მხარისა და მოცულობის შეფასების კრიტერიუმები	ქულები
1.	ნაშრომი არ სცილდება მითითებების ფარგლებს და ვრცლად არის შესრულებული (არანაკლებ 220 სიტყვისა).	2
2.	ნაშრომი არ სცილდება მითითებების ფარგლებს და მოკლედ არის შესრულებული (200-დან 220 სიტყვამდე).	1
3.	ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს; მოცემული ტექსტის პერიფრაზია; ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს; 200 სიტყვაზე ნაკლები მოცულობისაა.	0 ნაწერი აღარ სწორდება

II ტაბულა

№	<i>ნაშრომის ორგანიზებისა და ლოგიკურად აგების შეფასების კრიტერიუმები</i>	<i>ქულები</i>
1.	ნაშრომი ორგანიზებულია და მონაკვეთთა შორის დაცულია ლოგიკური კავშირები.	1
2.	ნაშრომი არ არის სათანადოდ ორგანიზებული და/ან მონაკვეთთა შორის დარღვეულია ლოგიკური კავშირი.	0

III ტაბულა

№	<i>დასაბუთების (არგუმენტირების) უნარის შეფასების კრიტერიუმები</i>	<i>ქულები</i>
1.	მსჯელობა <i>სამივე</i> მითითების შესახებ დასაბუთებულია (არგუმენტირებულია) და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით.	4
2.	მსჯელობა <i>ორი</i> მითითების შესახებ დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითებაზე მსჯელობისას არგუმენტები არაა დამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით.	3
3.	მსჯელობა <i>ორი</i> მითითების შესახებ დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითება საერთოდ არ არის შესრულებული (პერიფრაზია ან მსჯელობა ორიოდვე წინადადებითაა გადმოცემული); ანდა მსჯელობა <i>ერთი</i> მითითების შესახებ დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, ხოლო <i>ორ</i> მითითებაზე მსჯელობისას არგუმენტები არაა დამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით.	2
4.	მსჯელობა <i>ერთი</i> მითითების შესახებ დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, <i>მეორე</i> მითითების შესახებ მსჯელობისას არგუმენტები არაა დამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითება საერთოდ არ არის შესრულებული (პერიფრაზია ან მსჯელობა ორიოდვე წინადადებითაა გადმოცემული); ანდა <i>სამივე</i> მითითების შესახებ მსჯელობისას არგუმენტები არაა დამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით.	1
5.	<i>ორი</i> მითითების შესახებ მსჯელობისას არგუმენტები არაა დამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითება საერთოდ არ არის შესრულებული; ან მსჯელობა <i>ერთი</i> მითითების შესახებ დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, ხოლო დანარჩენი მითითებები საერთოდ არ არის შესრულებული; ანდა <i>ერთი</i> მითითების შესახებ მსჯელობისას არგუმენტები არაა დამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო დანარჩენი მითითებები საერთოდ არ არის შესრულებული.	0

IV ტაბულა

№	<i>ტექსტის ადეკვატურად გაგების უნარისა და ფაქტობრივი სიზუსტის შეფასების კრიტერიუმები</i>	<i>ქულები</i>
1.	ტექსტი ადეკვატურადაა გაგებული და ნაშრომში არ არის დაშვებული არც ერთი ფაქტობრივი შეცდომა.	2
2.	ტექსტი ადეკვატურადაა გაგებული და ნაშრომში დაშვებულია ერთი ფაქტობრივი შეცდომა; ანდა არ არის დაშვებული არც ერთი ფაქტობრივი შეცდომა, მაგრამ ცალკეულ შემთხვევებში ტექსტი არაადეკვატურადაა გაგებული.	1
3.	ტექსტი არაადეკვატურადაა გაგებული და/ან ნაშრომში დაშვებულია ერთ-ზე მეტი ფაქტობრივი შეცდომა.	0

V ტაბულა

№	<i>დამოუკიდებელი აზროვნების უნარისა და ზოგადი განათლების შეფასების კრიტერიუმები</i>	<i>ქულები</i>
1.	ნაშრომში მკაფიოდ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა და ზოგადი განათლება.	3
2.	ნაშრომში ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, თუმცა მკაფიოდ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება; ანდა ნაშრომში მკაფიოდ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა, თუმცა ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	2
3.	ნაშრომში არ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, თუმცა ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება; ანდა ნაშრომში ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, მაგრამ არ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	1
4.	ნაშრომში არ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, აგრეთვე არ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	0

VI ტაბულა

№	<i>ლექსიკისა და სტილის შეფასების კრიტერიუმები</i>	<i>ქულები</i>
1.	ნაშრომში აზრი ენობრივად (ლექსიკურად) ზუსტად და მკაფიოდაა გამოხატული, შერჩეულია დასმული ამოცანის შესაფერისი სტილი, აგრეთვე დაცულია ნაშრომის სტილისტური ერთგვაროვნება.	3
2.	ნაშრომში აზრი ენობრივად (ლექსიკურად) ზუსტად და მკაფიოდაა გამოხატული, შერჩეულია დასმული ამოცანის შესაფერისი სტილი, აგრეთვე ნაწილობრივ დაცულია ნაშრომის სტილისტური ერთგვაროვნება, გვხვდება ორიოდ სტილისტური ხარვეზი.	2
3.	ნაშრომში აზრი გასაგებია, მაგრამ ლექსიკა მწირია, გვხვდება რამდენიმე სტილისტური ხარვეზი.	1
4.	ცალკეულ შემთხვევებში ნაშრომში აზრი ბუნდოვანია, გვხვდება არაადეკვატური ლექსიკა და/ან თხზულება სტილისტურად გაუმართავია.	0

VII ტაბულა

№	<i>სინტაქსური კონსტრუქციების შეფასების კრიტერიუმები</i>	<i>ქულები</i>
1.	ნაშრომში დაშვებულია <i>ერთი</i> სინტაქსური შეცდომა.	3
2.	ნაშრომში დაშვებულია <i>ორი</i> სინტაქსური შეცდომა.	2
3.	ნაშრომში დაშვებულია <i>სამი</i> სინტაქსური შეცდომა.	1
4.	ნაშრომში დაშვებულია <i>სამზე მეტი</i> სინტაქსური შეცდომა.	0

VIII ტაბულა

№	<i>მორფოლოგიის, ორთოგრაფიისა და პუნქტუაციის შეფასების კრიტერიუმები</i>	<i>ქულები</i>
1.	არ არის <i>ექვსზე მეტი</i> ამ ტიპის შეცდომა.	2
2.	არ არის <i>ათზე მეტი</i> ამ ტიპის შეცდომა.	1
3.	დაშვებულია <i>ათზე მეტი</i> ამ ტიპის შეცდომა.	0